

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVII.

НЕДЕЉА 15. АВГУСТА 1899.

Број 30.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3 „
За стране земље на годину 9 „

РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

Београд, 11 августа 1899 г.

Његово Величанство Краљ Милан, командант Активне Војске, благоизволео је одговорити на честитку председника општине београдске о Његовом рођен дану овим телеграмом :

Председнику београдске општине

Г. Николи Стевановићу

Београд.

Ниш—Двор. 11. Авг. 1899 год.

Срдачно благодарим Краљевској Престоници, историјски толико везаној са народном Династијом, у дубоком уверењу, да ће вазда бити истрајна у осећајима верности и љубави према Господару и Краљу Александру, првом Београђанину,

МИЛАН.

Честитка председника општине гласи:

Београд, 10. авг. 1899 г.

Његовом Величанству

КРАЉУ МИЛАНУ

Команданту Активне Војске

Ниш.

Краљевска Престоница данас свечано прославља дан рођења Вашег

Величанства, првог српског Краља и обновиоца Краљевине. Прослављајући овај дан, сећа се свију Ваших тековина за Србију и Београд, и моли Величанство, да благоизволи примити најсрдачније честитање са искреним жељама за дуг и срећан живот Величанства на славу Престола, срећу Отаџбине и за добро и напредак српске војске.

Живео Краљ Александар!

Живео Краљ Милан!

Слава Обреновићима!

Председник
београдске општине,
Никола Д. Стевановић.

Београд, 12 авг. 1899 г.

Народ округа рудничког ударио је камен темељац Краљевскоме Дворцу у селу Такову, код историјског Таковского Грма на дан рођења Његовог Величанства Краља Милана, Команданта Активне Војске, и на ту свечаност позвао је и општину београдску овим позивом:

Господину Николи Д. Стевановићу
председнику општине београдске

Господине,

Народ округа рудничког, користећи се срећном приликом што се у његовој средини налази знаменито и у новијој историји српскога народа освећено место, у којем је Милош Велики развио заставу Народнога Ослобођења, као и желећи дати и на овај видљиви начин израза своје поданичке љубави, верности и оданости према Дому Славних Обреновића и створити могућност да својега омиљеног и узвишеног Господара што чешће и дуже у својој средини виђа и поздравља — отпочео је у селу Такову, код историјског Таковского Грма, зидати Дворац, који ће се до године, на Цвети предати у својину Његовом Величанству Краљу Александру I.

Освећење темеља и ударање камена темељца извршиће се на дан 10. Августа ове године.

Част ми је, у име народа округа рудничког, позвати и Вас на ову свечаност.

Председник окружне скупштине
округа рудничког

С. Ј. Шурдиловић с. р.
окр. начелник

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

ПО
СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

НАПИСАО
КОСТА Н. КОСТИЋ

(НАСТАВАК)

За своје личне спорове они имаћаху своје судове, састављене из њихових судија и консула. Тиме они имаћаху једно право више од Немаца (Саса), који и у својим личним споровима потпадаху под пороту. Они су били ослобођени од свију градских и земаљских дужности и обавеза. У војску нису ишли, а градове оправљаху и чуваху само стално насељени Дубровчани, а осталима, „гостима“, беше остављено на вољу, хоће ли или неће град чувати и оправљати.¹⁾

57. Повластице које су Дубровчани још врло рано стекли од Турака мало се разликују од повластица, које су имали у Српској Земљи за време српског господства. Дубровчани су за време Турака имали право слободног трговања по целом Турском Царству: Могли су слободно ићи по Влашкој, Бугарској, Српској Земљи, Анадолији, Романији. Царину би плаћали само онде, где би растоварили и продали своју робу. Дугове су наплаћивали помоћу турских власти. Спорове са Мухамеданцима решавали су пред кадијом а своје сами или, такође, пред кадијом. Имовина умрлог Дубровчанина припадала је његовим наследницима или граду, ако би био без наследника. И у доба размирице Дубровчани су уживали заштиту од Турака и слободу трговања и по самом ратном земљишту. Турци једном покушаше да против Дубровника поведу неку врсту економског рата. Они подигоше у Херцег-Новоме славнице и наредивше да се из Турског Царства може извозити црвац, олово, свила и восак само на новски трг. Тај турски покушај изазва конфликт између Дубровника и Порте, па се најзад та свађа заврши у корист Дубровчана. Бајазит II својом повељом од 1484. г. нареди, да се споменути трговински артикли могу изво-

зити и на дубровачки трг, а не, као до тада, само на новски трг.¹⁾

Дубровчани су, као и остали трговци, Српским Државама плаћали царину, која се често мењала. Дубровачка је политика ишла на то, да се та царина редуцира на што нижу количину. — Сем царине Дубровчани су плаћали и остале дажбине, као: разне десетке, попутницу, бродарину, мостарину и т. д.

За слободно трговање Дубровчани плаћаху српским владоцима особити трибут, који се зваше *Српским или Господским Дохошком*. Српски су владоци подизали и спуштали тај трибут, али он није никада прелазео суму од 2.000 пп. Тај се трибут плаћао о Св. Димитрију, због чега се он у споменицима назива и *Светодмитровским Дохошком*. Постанком Босанске Краљевине, тај српски доходак пређе у руке босанских краљева, који добијаху од Дубровчана 2.500 пп. годишње: 2.000 *Српски* а 500 *Слонски Доходак*. Дубровчани су за *Слон* плаћали и српским и босанским владоцима по 500 пп. годишње; а за *Конавле* 600 дуката Радосаву Павловићу и Сандаљу *Конаваоски Доходак*.²⁾

¹⁾ Mon. Serb. с. 362—363., 409—411., 475—476., 484., 523—530., 548—552. —

²⁾ Mon. Serb. с. 185.—190., 235.—337., 282.—285., 427.—429., 485.—488. — Пуцић Спомен. к. П. с. 2., 5.,

¹⁾ Mon. Serb. с. 1—2., 19—20., 24—25., 28—30., 32—33., 41., 45—47., 51—53., 85., 119—120., 146—148., 153., 157—158., 160—164., 168—169., 179—180., 184—190., 193., 202—212., 220—222., 229—231., 235—238., 266—273., 316—318., 352—355., 272—273., 316—318., 352—355., 381—383., 427—429., 485—488. — Mon. Spect. v. I. с. 11—12., 14—15., 59.; v. III. с. 283., 275—276., 312.; v. XXIX. с. 13—14. — Гласн. к. XLVII. с; 309—310. — Ст. Новаковић, Душ. Законик §§ 13., 129—132., 202. с. 4., 41—42., 61. — Мајков, Ист. с. 212., 214., 238., 240—241., 304., 321. —

дворишног сметлишта на досадањем месту „Карабурми“, то се овим извештава грађанство, а нарочито она лица, која се баве са изношењем нужничке нечистоће и дворишног сметлишта, да је Суд општине града Београда, споразумно са Управом вар. Београда, одредио место за просипање поменуто нечистоће ниже „Карабурме“ и фабрике штофова, и да је за ту цел и пут од вишњичког друма па до Дунава прокопан и за колски саобраћај удешен.

Од стране Суда општине града Београда 30. Јула 1899 год. АБр. 5497. у Београду.

Н А З Н А Њ Е

Решењем одбора општинског од 28. Маја о. г. АБр. 3926. а по одобрењу Управе вар. Београда одређена су ова места за дрварска слагалишта у Београду.

1., У дунавском крају на званој дорћолској пијаци,

2., На цркалшишту, до марвене пијаци,

3., На савској обали, где су и сада, дрварска слагалишта. На овом трећем месту биће слагалишта све донде, док се не сагради кеј, када ће се друго, згодније одредити.

Ни на којем другом месту у вароши не могу бити дрварска слагалишта и сва, која се сада у вароши налазе, имају се до 1. Нов. о. г. преселити на једно од горе означених места.

О овоме се извештавају грађани ради знања, а дрварски трговци се позивају, да се обрате општини београдској за место на којем ће од 1. Новембра о. г. држати слагалиште за дрва и грађу.

Од суда општине Београдске, 9 Јула, 1899. год. у Београду. АБр. 3926.

О Б Ј А В А

Суд општине града Београда овим опомиње све оvd. предузимаче и тесаче, да у будуће несмеју без нарочитог Судског одобрења, на општинским земљиштима како у вароши тако и у околини варошкој, **истоваривати разне грађевинске материјале и јапију и ову тесати.**

Ако је коме потребно да се са општинским земљиштем за неко извесно време послужи, мора се предходно да обрати Суду општинском за дозволу.

Од Суда општине града Београда 24. Јуна 1899. год. у Београду.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске, издаваће путем јавне усмене лицитације **под закуп следећа своја имања** и то:

I. На дан 18. августа тек. год. два дућана са једном собом и магазином у Дубровачкој улици испод читаонице.

II. На дан 19. августа тек. год. земљиште постојеће код гасног резервоара на Савској обали.

III. На дан 20 августа т. г. земљиште постојеће испод општинске кланице.

IV. На дан 21. августа т. г. земљиште регулационог фонда звано „Табак-Ибрахимов“ чајир, и

V. На дан 23. августа т. г. дрварске плацеве у бари „Венецији.“

Лицитација ће се држати у канцеларији економног одељења Суда општинског и то:

За имања под I, II, III и IV у одређене дане од 3 до 6 сати после подне а за дрварске плацеве од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати после подне.

Кауција се полаже при лицитацији у готовом новцу или у Срп. Држ. хартијама од вредности и то:

патронат над Дубровником или није хтео примити Дубровчане у своју заштиту из познатих својих завојевачких намера и обзира према Млечима.¹⁾

G. 1358. Дубровчани одаслаше у Млетке последњег кнеза Млечанима а признаше врховну власт мађарског краља Људевита Великог и под мађарским протекторатом осташе све до 1526. г. Овај нови протекторат Дубровчанима само користи донесе: Њихова трговина постаде живљом, већег размера; тада Дубровник достиже кулминацију на пољу своје индустрије и трговине.²⁾ Услови, под којима су Дубровчани признали врховну власт мађарског краља били су повољнији од млетачких. Мађарска је власт била над Дубровником номинална. Дубровчани су уживали унутрашњу и спољашњу слободу; а на ово се обвезао: а) да даје годишњи данак 500 дук.; б) да мађарског краља помаже у његовим поморским биткама; в) да се три пута годишње у цркви свечано помиње име краљево; г) да Дубровчани, како на мору, тако и на земљи, употребљавају грб и заставу

¹⁾ С. Љубић је нагађао, да је цар Душан тиме што је остављао Дубровчане, хтео да Дубровник потчини. Mon Spect. v. XVII с. 3

²⁾ Rad k. VII с. 193—194. — Гласн. к. XXXVIII. с. 89. — Engel с. 164—165. — Макуш. Mat. с. 3.

За имање под I. 120, за имање под II. 80, за имање под III. 80, за имање под IV, 100 динара, а за дрварске плацеве за сваки плац по наособ по 200 динара.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати после подне, а празником од 8 до 11 сати пре подне.

Од стране Суда општине града Београда 4. августа 1899 год. АБр. 5390 у Београду.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0·25 д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0·70 д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — — — — — 1·50 д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0·20 д.
 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0·60 д.
 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом од гостионице са кухињом без штале — — — — — 1— д.
- Од суда општине београдске 28. августа 1892 год. АБр. 9449.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Гробарина:

- а) Гроб за децу — — — — — 7— д.
- б) Гроб за одрасле — — — — — 12— д.
- в) Мала гробница — — — — — 555·52 д.
- г) Велика гробница III реда — — — — — 998·93 д.
- д) Велика гробница II реда — — — — — 1099·93 д.
- ђ) Велика гробница I реда — — — — — 1684·57 д.

II. Пражњење помијара и нужника:

- а) Од кубног метра — — — — — 6— д.
- б) Од акова — — — — — 0·30 д.

таоци; е) да Млечане сматрају за своје пријатеље, као што ће их и Млечани за такве сматрати; ђ) да неће имати веза са корсарима; ж) да дају млетачком дужду 12, Млетачкој Републици 100 а своме кнезу 400 хип. годишње. (остало види стр. 99.)¹⁾

Нема сумње, Дубровник је био фактички подложен Млечима. То доказују текстови њихових државних уговора.²⁾ Млетачки дужд назива дубровачког кнеза својим „мандатом“; а дубровачки кнез Марсилије Ђорђић овако се потписује: „**Азъ Марсилии Ђорџи, покеланьемъ славногъ дѣжа кнѣтъчкогъ кнѣзь града Дѣвробъника.**“³⁾

Пада у очи што Дубровник, онако тесно привезан за Српску Земљу, није био кад год под врховном српском влашћу. То је, ваљда, могло бити барем под царем Душаном. Што све то није било, без сумње била су ова два разлога: Дубровник је, из појмљивих политичких обзира, избегавао патронажу суседне државе: цар Душан можда није хтео од Млечана отети

¹⁾ Mon. Spect. v. I. с. 46—49., 295—296., 363. — Dr. Шаф. Acta v. II. с. 572—579. — Rad k. V. с. 84—105., 112—122. —

²⁾ † С. Љубић је то извео.

³⁾ Mon. Spect. v. XIII. с. 43.

⁴⁾ Mon. Serb. с. 35.